

Vlada Bosne i Hercegovine

Razvojni program Ujedinjenih nacija

Izgradnja kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova u BiH
za procesuiranje ratnih zločina

UNDP je tokom skorijih godina osiguravao podršku uspostavi mehanizama za procesuiranje ratnih zločina. Prepoznajući urgentnu potrebu da se slučajevi ratnih zločina procesuiraju, Ministarstvo pravde BiH je u jesen 2007. godine uspostavilo radne grupe za izradu strategija za razrješavanje i procesuiranje ovih slučajeva kao i strategije djelovanja po pitanju šireg naslijeđa sukoba u BiH. Radna grupa će razmotriti najprimjereniji način da se ovaj zaostatak slučajeva podijeli sa sudovima i tužilaštvima na nižoj razini, a da se u isto vrijeme žrtvama, svjedocima i optuženima osigura odgovarajući tretman. Stoga UNDP namjerava nastaviti sa izgradnjom kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova u BiH za istraživanje, procesuiranje i suđenje u slučajevima ratnih zločina.

Datum: septembar 2008. godine

SADRŽAJ

KOMPONENTA 1: OSNOVNI PODACI	3
PRVI (I) DIO : ANALIZA STANJA	4
1.1 Opći kontekst	
1.2 Suočavanje sa ratnim zločinima i njihovo procesuiranje u BiH	
1.3 Odgovor UNDP-a	
1.4 Stečena iskustva	
DRUGI (II) DIO: STRATEGIJA	7
II.1 Rezultati projekta	
II.2 Aktivnosti	
Aktivnost 1. Izgradnja kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova u BiH	
Aktivnost 2. Izgradnja kapaciteta Odjela za ratne zločine (Sud BiH i Tužilaštvo BiH)	
Aktivnost 3. Regionalna saradnja i podrška strategiji BiH u vezi sa završetkom rada MKSJ	
Aktivnost 4. Podrška Odjelu za podršku svjedocima i izgradnja mreže podrške svjedocima u BiH	
II.3 Procjena rizika	
TREĆI (III) DIO: UKUPNI PLAN RADA PO AKTIVNOSTIMA	14
KOMPONENTA 3: UPRAVLJAČKA I RUKOVODNA STRUKTURA	19
Projektni/Upravni odbor	
Jedinica za rukovođenje projektom	
Implementacija projekta	
KOMPONENTA 4: PRAĆENJE I EVALUACIJA	21
KOMPONENTA 5: REGULATORNI OKVIR - KONTEKST	24
KOMPONENTA 6: DODACI	
Dodatak I	Izveštaj o kapacitetima kantonalnih i okružnih sudova u Bosni i Hercegovini za istraživanje, procesuiranje i suđenje u slučajevima ratnih zločina
Dodatak II	Opis zadataka i uvjeti za radna mjesta u projektu (Terms of Reference – ToR) Opis zadataka – voditelj projekta (domaći) Opis zadataka - službenik/asistent projekta (domaći)
Dodatak III	Statistički podatci – jednakost spolova
Dodatak IV	Zapisnik sa godišnjeg sastanka održanog 14.12.2007. godine

KOMPONENTA 1: OSNOVNI PODACI

Zemlja: Bosna i Hercegovina

UNDAF rezultat(i)/indikator(i):	Poboljšan pristup ugroženih grupa pravdi
Očekivani cilj(evi)/ indikator(i):	Poboljšan pristup ugroženih grupa pravdi. Indikator: veće poštovanje ljudskih prava u pravosudnom sistemu; pojačana svijest šire javnosti o pristupu pravdi. Ojačan sistem pravde u smislu pomirenja (tranzicijska pravda). Promovirani mehanizmi tranzicijske pravde kao neophodan preduvjet za pomirenje. Indikator: opće znanje i povjerenje u rad osnovanog Odjela za ratne zločine u BiH; indikator: obučeni nosioci pravosudnih funkcija koji rade u oblasti ratnih zločina.
Očekivani rezultati/godišnji ciljevi:	Široj populaciji osiguran kvalitetniji pristup pravdi s posebnim osvrtom na ugrožene skupine. Suđenja za ratne zločine u BiH koja provode pravnici zaposleni u okviru sistema koji se bavi ratnim zločinima
Partneri u provedbi projekta:	Ministarstvo pravde (MP), Bosna i Hercegovina
Odgovorne strane:	MP i UNDP

Kratak opis

UNDP je u proteklih nekoliko godina osiguravao podršku uspostavi mehanizama za procesuiranje ratnih zločina. Institucije BiH na državnom nivou poput Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, Suda BiH i Tužilaštva BiH igrane su ključnu ulogu u smislu sposobnosti države da procesuirane ratne zločine na način koji bi u sve većoj mjeri bio usklađen sa standardima koje je postavio Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ). Premda se procesuiranje ratnih zločina u BiH od strane domaćih institucija nije ni u kom smislu uspostavljalo i odvijalo bez određenih izazova, ovim se novim institucijama mora odati priznanje za osiguravanje krivične pravde kojom je podstaknut značajan nivo povjerenja javnosti u iste. Postoji međutim urgentna potreba da se riješi zaostatak osjetljivih slučajeva, što će u znatnoj mjeri povećati opterećenost u smislu rada BiH institucija. Prepoznavši urgentnu potrebu da se ovi slučajevi koji zastarijevaju procesuiraju, Ministarstvo pravde BiH je u jesen 2007. godine uspostavilo radne grupe za izradu strategija za razrješavanje i procesuiranje ovih slučajeva kao i strategije djelovanja po pitanju šireg naslijeđa sukoba u BiH. Radna grupa će razmotriti najprimjereniji način da se ovaj zaostatak slučajeva podijeli sa sudovima i tužilaštvima na nižoj razini, a da se u isto vrijeme žrtvama, svjedocima i optuženima osigura odgovarajući tretman. Stoga UNDP namjerava nastaviti sa izgradnjom kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova u BiH za istraživanje, procesuiranje i suđenje u slučajevima ratnih zločina.

Programski period: 3. tromj. 2008. – 2011.
Komponenta programa: Pravda i ljudska prava
Naziv projekta: Izgradnja kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova u BiH za procesuiranje ratnih zločina
Br. projekta: _____
Trajanje projekta: 3 godine
Način upravljanja projektom: Implementacija od strane UNDP-a

Ukupni budžet 1.4323.251 USD
Dodijeljena sredstva: _____
• Vlada _____
• Redovno _____
• Ostalo _____
 ○ Donator _____
 ○ Donator _____
 ○ Donator _____
• Nenovčani doprinosi _____
Iznos budžeta koji nije osiguran: _____

Suglasan (UNDP BiH): _____

Suglasan (Ministry of Justice BiH): _____

I DIO - ANALIZA STANJA

I.1 Opći kontekst

U kontekstu poslijeratne Bosne i Hercegovine (BiH), izazov suočavanja s prošlošću – tranzicijske pravde vezan je za se više aspekata pravde i ljudskih prava: kako ratne zločince izvesti pred lice pravde, kako žrtvama rata i preživjelima osigurati pravdu, te kako iznova povezati ratom rasparčano društvo i iznova uspostaviti povjerenje među etničkim skupinama u tom društvu slijedeći realistične puteve ka pravdi za generacije koje će živjeti s naslijeđem nasilnog sukoba iz prošlosti. Procesuiranje i suđenje ratnih zločina predstavlja temeljni mehanizam pravde u periodu tranzicije iz društva u sukobu ka postkonfliktnom društvu, a njegova svrha je utvrditi pojedinačnu odgovornost u slučajevima kršenja ljudskih prava i ratnih zločina iz prošlosti, i na taj način u ime žrtava postići pravdu i utvrditi forenzičke i pravne činjenice. 2005. godinu obilježio je početak prelaska s međunarodnih na domaća suđenja u BiH. U proteklih deset godina jedini sud koji se u značajnijoj mjeri bavio ratnim zločinima i zločinima protiv čovječnosti počinjenim u BiH od 1991. godine bio je Međunarodni kazneni sud za bivšu Jugoslaviju (MKSJ). MKSJ sve postupke koji se pred njim vode treba okončati do 2010. godine. Dio izlazne strategije Suda je prijenos neokončanih slučajeva u nadležnost domaćeg pravosuđa. 2004. godine u Sarajevu je uz međunarodnu pomoć osnovan Odjel za ratne zločine (ORZ), pri Sudu BiH. ORZ, u kojem rade domaći i međunarodni sudije i tužioc, zvanično je otvoren u martu 2005. godine. Prva presuda donesena je u julu 2005. godine.¹ Domaći sudovi u BiH su dosad proveli nekoliko suđenja za ratne zločine. Budući da je reforma pravosuđa okončana u septembru 2004. godine, sada postoji mogućnost da će znatno više suđenja za ratne zločine, odnosno velika većina takvih suđenja, završiti pred kantonalnim i okružnim sudovima.

S obzirom na veliki broj ratnih zločinaca (oko 13,000 osoba) pred BiH je dug period u kojem će se procesuirati ratni zločini. Kako bi se došlo do djelotvorne istine u pravosuđu gotovo da je neophodan holistički pristup, obzirom da je za takvo šta potrebno vremena te da je nemoguće suditi tolikom broju optuženih u kratkom vremenskom periodu na način koji bi osigurao osjećaj pravde kako za žrtve tako i za cijelu zajednicu. U konačnici, osnovna uloga suda je utvrđivanje odgovornosti počinitelja, dok istina sudu predstavlja jedan od dodatnih ciljeva.

Ratna dejstva (masovne nesreće) imaju različit utjecaj na muškarce i žene. Specifičnost neprijateljstava na teritoriji BiH očitovala se i u ispoljenom nasilju koje je bilo različito zavisno od spola – silovanje i to žena u najvećem broju slučajeva – što zahtijeva specifičan i adekvatan tretman.

I.2 Suočavanje sa ratnim zločinima i procesuiranje ratnih zločina u BiH

Premda je sukob okončan u decembru 1995. godine, još uvijek nije usvojena nacionalna strategija za BiH za bavljenje pitanjem ratnih zločina. Visoki predstavnik je u septembru 2007. godine pozvao na usvajanje takve strategije napominjući da porodice žrtava ne mogu do vijeka iščekivati pravdu na sudovima, te da je bez ostvarenja pravde budućnost upitna.² Premda stručnjaci mogu raspravljati o tome koliko često pojedinačni izvještaji o krivičnim djelima prolaze kroz fazu istrage i kulminiraju uspješnim krivičnim gonjenjem, jasno je da će biti potrebno kompletirati stotine ako ne i hiljade istraga i/ili krivičnih postupaka.³ Od svog osnivanja 1993. godine MKSJ je proveo i okončao slučajeve protiv 106 osoba.⁴ Ovi su se slučajevi uglavnom odnosili na pojedince na visokom položaju i/ili osobe odgovorne za izuzetno teška nedjela, te su stoga ovi slučajevi bili izuzetno teški, a njihovo procesuiranje dugotrajno. Odjel za ratne zločine Suda BiH je, od uspostave u januaru 2005. godine, procesuirao 19 slučajeva koji su se odnosili na 20 optuženih i koji su kao rezultat imali donošenje barem prvostepenih presuda. Pored toga su trenutno pred sudom BiH u različitim stadijima u postupku 23 slučaja. Jasno je

¹ Slučaj Maktouf Abduladhima, slučaj broj: K-127/04, prvostepena presuda donesena 01.07.2005. godine.

² Govor visokog predstavnika pred Parlamentarnom skupštinom BiH, 6. septembar 2007. http://www.ohr.int/ohr_dept/presso/

³ Procijenjeni broj prijavljenih slučajeva mogućih ratnih zločina se kreće od nekoliko hiljada do preko 64.000. Najvjerodostojniji izvještaji su oni koje su prezentirali Visoko sudsko i tužilačko vijeće i Tužilaštvo BiH. U svom izvještaju iz augusta 2006. godine VSTV je ukazalo na ukupan broj od 12.034 osobe koje su prijavljene kao mogući počinitelji ratnih zločina. U pismu na kojemu nije naveden datum, a koje je dostavljeno Radnoj grupi za izradu nacionalne strategije, Tužilaštvo BiH je ukazalo na 16.152 imenovane osobe.

⁴ Izvještaj Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, Njujork (august 2007.), str. 4

da ako se žele istražiti sve prijave o mogućim ratnim zločinima, uz postojeći tempo procesuiranja takvih slučajeva nije izgledno da će se ovi slučajevi uspjeti okončati u doglednoj budućnosti. Uzevši u obzir veliki broj ratnih zločinaca (oko 13,000 osoba ili oko 6,500 slučajeva), te obzirom da se prema postojećim podacima svake godine, na svim razinama pravosudnog sistema okonča oko 80 slučajeva, zbog broja počinitelja je izvjesno da će se procesuiranje ratnih zločina odvijati još jedan dugi vremenski period. Vlada BiH oformila je radnu grupu zaduženu za izradu nacionalne strategije čijom primjenom bi se ovi slučajevi i pitanja riješili na pravedan i efikasan način (Radna grupa za izradu nacionalne strategije za procesuiranje ratnih zločina). Posebni odjel za ratne zločine Tužilaštva BiH kao glavno tijelo zaduženo za ovaj zadatak trenutno radi na izradi strategije procesuiranja ratnih zločina s ciljem iznalaženja efikasnijeg načina za procesuiranje preostalih osumnjičenih za ratne zločine.

Kako u ovom trenutku stvari stoje, u budućnosti će se krivična pravda istovremeno odvijati na tri različita nivoa: međunarodni, kroz MKSJ; državni, kroz ORZ; te lokalni, kroz rad kantonalnih i okružnih sudova. ORZ najprije mora procesuirati sve slučajeve ratnih zločina koji su mu podneseni, te odlučiti koje bi slučajeve trebao procesuirati ORZ a koje lokalni sudovi. ORZ radi na tri vrste slučajeva. Prvi se slučajevi odnose na osumnjičene protiv kojih je MKSJ već podigao optužnice i koji su prebačeni ORZ-u. Druga vrsta slučajeva su oni dosjei koje je tužilac MKSJ prebacio ORZ-u bez podizanja optužnice na osnovu informacija raspoloživih u dosjeima. Treća vrsta slučajeva su slučajevi koje su pokrenuli domaći sudovi. MKSJ je ove slučajeve pregledao u skladu sa Međunarodnim sporazumom do oktobra 2004. godine kada je ta dužnost prebačena u nadležnost ORZ. Slučajevi za koje ORZ odluči da ih neće procesuirati vraćaju se lokalnim sudovima koji imaju nadležnost nad teritorijem na kojem su zločini počinjeni.

Drugo značajno pitanje je pitanje promoviranja pristupa pravosuđu od strane žena, a posebno preko institucija koje djeluju na polju ratnih zločina u BiH. Ipak uvođenje ovoga pristupa jednakopravnosti spolova u sektoru reforme pravosuđa je proces koji traje i zahtjeva neprekidnu pažnju.

Statistički podatci Bosne i Hercegovine na ovom polju daju sliku o učešću i pitanjima žena kao i o potrebi njihovog eventualnog osnaživanja (vidi dodatak IV).

Trenutno postoji potreba podizanja svijesti u vezi problema jednakopravnosti spolova. Također, usvajanje principa jednakopravnosti spolova preko aktivnosti na polju obuka za pravnike, kao potreba da se ojačaju organizacije i veze među organizacijama žena su veoma važne aktivnosti koje će doprinijeti aktivnijem angažmanu žena u ovim sferama.

1.3 Odgovor UNDP-a

UNDP i Vlada Japana (VJ) pokrenuli su Projekat podrške osnivanju Odjela za ratne zločine (ORZ) u BiH kao odgovor na pravosudnu reformu u BiH i nastojanja međunarodne zajednice da se BiH osigura podrška u procesu poslijeratne tranzicije. Projekat se fokusirao na podršku kapacitetima novih mehanizama za rješavanje slučajeva ratnih zločina, posebice specijaliziranog ORZ u okviru Suda BiH, te Posebnog odjela za ratne zločine Tužilaštva BiH kroz osiguravanje pomoći u četiri ključne oblasti: sveobuhvatne obuke nosilaca pravosudnih funkcija, te zvaničnika i službenika zaduženih za provedbu zakona u oblasti ratnih zločina, nabavke opreme za Odjel za ratne zločine, aktivnosti na informiranju i podizanju svijesti javnosti te djelovanja u zajednici. Usvojeni su novi krivični zakoni, a suočavanje sa izazovom njihove implementacije tek predstoji. Vlasti i praktičari su se našli pred implementacijom te se javila potreba za različitim vrstama obuka. Stoga je osnovni cilj projekta bila izgradnja kapaciteta: osposobljavanje sudija, tužilaca, advokata odbrane, te osoblja zaduženog za podršku svjedocima i njihovu zaštitu, kao i rukovodnom osoblju suda koje će u budućnosti biti uključeno u procesuiranje slučajeva ratnih zločina. Aktivnosti izgradnje kapaciteta bile su usmjerene na entitetske nivoe kao početni odgovor na predviđene potrebe lokalnih sudova, kao i na osiguravanje prostora za početnu razmjenu iskustava između praktičara (sudija i tužilaca) sa državnog i sa entitetskog nivoa. Projekat je završen 2008. godine, nakon tri godine uspješne provedbe.

Dosad su podnesene krivične prijave za oko 13,000 osoba. U narednim će godinama stvarnost postati suđenja za ratne zločine širom BiH. ORZ neće biti u stanju procesuirati više od nekoliko stotina slučajeva. Prisutan je i nesrazmjer između podrške koju dobiva ORZ i podrške koja se osigurava lokalnim sudovima. Štaviše, moguće je da će suđenja koja će za žrtve biti najznačajnija i uključivati osumnjičene poznate lokalnom stanovništvu, biti upravo suđenja koja će se odvijati na lokalnim sudovima. Ova će suđenja također u većoj mjeri utjecati i na porast ili pad povjerenja javnosti u pravosuđe.

Uzevši u obzir visok prioritet koji javnost BiH daje krivičnom pravosuđu, kao i rizične te potencijalno konfliktne situacije u kojima počinitelji i žrtve zločina žive u istim lokalnim zajednicama, od ključne će važnosti biti pravovremeno jačanje kapaciteta lokalnih sistema krivičnog pravosuđa kako bi oni mogli preuzeti tu odgovornost. Stoga je za stvaranje osnova za izradu sveobuhvatnog odgovora odnosno intervencije i plana za ovu oblast bilo potrebno napraviti temeljitu procjenu potreba.

UNDP je proveo studiju za procjenu kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava za istragu i krivično gonjenje ratnih zločina, te kapaciteta kantonalnih i okružnih sudova za procesuiranje/suđenje u takvim slučajevima. Studija je izrađena kako bi se procijenila sredstva i mogućnosti kojima ove institucije raspolažu, kao i analizirale prepreke s kojima se suočavaju u procesuiranju mogućeg velikog broja teških i složenih slučajeva. Stoga je primarni cilj ove studije identificirati kapacitete domaćih institucija kao i sve moguće problematične oblasti. Studijom se pored toga namjerava identificirati i prednosti i slabosti svakog od mogućih scenarija koji se razmatraju, kao i ukazati na potrebu za ulaganjem napora za jačanje kapaciteta domaćih institucija za procesuiranje ovih predmeta u okviru strukture o kojoj će na koncu biti odlučeno, ma kakva ona bila.

Obzirom da UNDP ima status promatrača u Radnoj grupi za izradu strategije za procesuiranje ratnih zločina, ima mogućnost uvezati svoje aktivnosti u oblasti ratnih zločina, te se nadovezati na šira nastojanja države u ovoj oblasti.

Konačno, u okviru holističkog pristupa tranzicijskoj pravdi, UNDP nastoji uspostaviti razgranat pristup putem kojeg će se pozabaviti s više dimenzija tranzicijske pravde u BiH koje bi se trebale uzajamno oslanjati i nadovezivati jedna na drugu i u konačnici uzajamno jačati. Pojam tranzicijske pravde je sveobuhvatan i naglašava komplementarno djelovanje četiri osnovna stuba: krivičnog pravosuđa, traganja za istinom, reparacija i reforme institucija. Stoga su se vlasti u BiH udružile s UNDP-om kako bi provele proces širokih konsultacija koji bi uključivao sve aktere bosanskohercegovačkog društva iz svih dijelova BiH u namjeri da se za vlasti u BiH kreiraju preporuke koje bi se odnosile na elemente državne strategije BiH za suočavanje s prošlošću.

Ovaj projekat jasno naglašava važnost pitanja jednakopravnosti spolova i uvodi ovo pitanje u sektor pravosuđa. Priznaje važnost ovog pitanja i promoviranja jednakopravnosti spolova i jačanja utjecaja i sposobnosti žena preko profesionalnog usavršavanja i jačanja odgovornosti. To je način da se poboljšaju radne sposobnosti, vještine i smjelost žena i podrži njihovo učešće u političkoj i pravnoj sferi. Konkretno i posebno definisane obuke namjenjene unaprjeđenju sposobnosti osoblja Odjela za svjedoke Suda BiH da se nosi sa i ublaži utjecaj nasilnih ratnih iskustava na ponašanje prilikom suđenja, kontinuirano će se održavati u naredne 3 godine trajanja projekta. Ove su obuke bile veoma uspješan element prethodnog projekta Pordška odjelima za RZ. Pored toga, najbolja iskustva sa državnog nivoa će se prenijeti na niže nivoe sudovanja putem uspostavljanja mreže ureda koji će olakšati pojavljivanje svjedocima pred sudovima (prije, za vrijeme i nakon procesa). Na osnovu dostupnih statističkih podataka može se zaključiti da je sveukupan postotak rukovodećih pozicija na kojima rade žene u ravnoteži sa brojem pozicija koje okupira suprotan pol (vidi Dodatak IV).

1.4 Stečena iskustva

UNDP je, na osnovu svog dugotrajnog angažmana u oblasti tranzicijske pravde i ratnih zločina, te kvalitetne razmjene bogatih iskustava sa partnerima u implementaciji bio u mogućnosti steći i kapitalizirati sljedeća iskustva:

- Buduće je intervencije potrebno strukturirati na osnovu državne strategije za procesuiranje i rješavanje pitanja ratnih zločina koja će definirati nadležnosti u ovoj oblasti. Ako veća odgovornost bude data sudovima na nižem nivou, buduće bi intervencije ovim sudovima trebale pružiti dalju podršku u smislu obrazovanja i, prema potrebi, materijalnog opremanja.

- Potrebno je pokrenuti i podržati dijalog između pravosudnih institucija na državnom i na nižim nivoima kako bi se izbjegli nesporazumi koji bi spriječili ili narušili buduću saradnju.
- Potrebno je učiniti više u kontaktima s političkom razinom kako bi se istaknuo značaj edukacije za facilitaciju pravosudnih procesa, posebice u domeni ratnih zločina.
- Uspostava i podrška aktivnostima Ureda za podršku svjedocima u Sudu BiH kojim je u BiH pravosuđe uvedena praksa od odlučujućeg značaja. U budućnosti bi, posebno ako niže razine pravosudnog sistema preuzmu veću odgovornost za procesuiranje ratnih zločina, trebalo razmotriti mogućnost repliciranja ovih iskustava i u drugim sudovima u BiH. Ako bi finansijska ograničenja predstavljala prepreku za uspostavu jedinica za podršku svjedocima, trebalo bi iznaći alternativna rješenja.
- Tužici na državnom nivou zahtijevali su da im se osigura obuka u sličnoj formi kakva je organizirana za sudije Suda BiH (stručna savjetovanja – „*Judicial College*“), na kojoj bi se okupili tužioc i administrativne i opće službe podrške tužilaštava. Zahtijeva se i da se organiziraju seminari na kojima bi se zajedno okupili sudije, tužioc i osoblje za podršku kako bi raspravljali o značajnim pitanjima.
- Postoji konkretna potreba da aktivnosti usmjerene ka javnosti i zajednici obuhvate i relevantne aktere izvan sudova. Ove bi aktivnosti trebale biti usmjerene na političke strukture i širu javnost, premda bi u tom smislu značajnu ulogu trebao imati i sam Sud.
- Treba nastaviti s razmjenom iskustava i povezivanjem u mreže saradnje na regionalnom nivou, budući da su svi sudije i tužioc svjesni potrebe povezivanja sa kolegama u regiji radi učinkovitijeg procesuiranja ratnih zločina.
- Kvalitetnije strukturiranje budućih inicijativa u tehničkom smislu. U tom je smislu potrebno primijeniti logičke matrice sa utvrđenim konkretnim pokazateljima, kao i aktivnostima koje će uključivati navedene relevantne aktere i odvijati se prema utvrđenom vremenskom rasporedu i rokovima.
- Razlike u broju učesnika vezano za spol (koje su prepreke koje sprečavaju muškarce ili žene da učestvuju) trebaju biti zabilježene.
- Određena sredstva trebaju bit izdvojena kako bi se u obuke uključile teme vezane za jednakopravnost spolova i kako bi se unaprijedilo shvatanje ovoga problema od strane glavnih projektnih partnera.
- Uključiti aspekt jednakopravnosti u Opis zadataka i uvjete za radno mjesto u projektu prilikom angažiranja vanjskih saradnika / stručnjaka.

Stečena bi iskustva u najvećoj mogućoj mjeri trebalo iskoristiti u pripremi prijedloga projekta.

II DIO. STRATEGIJA

Za vrijeme rata u BiH (1992.-1995.) počinjeni su brojni i izuzetno teški ratni zločini protiv civilnog stanovništva, njihove imovine te ratnih zarobljenika. Ovi su događaji doveli do brojnih prijava policiji i vojnim vlastima o mogućim ratnim zločinima koje su počinile osobe svih nacionalnosti.

Postojećim zakonom u BiH usvojenim 2003. godine utvrđena je isključiva nadležnost Tužilaštva BiH i Suda BiH za procesuiranje ratnih zločina.⁵ Tužilaštvo BiH razmatra i označava svaki od slučajeva i u skladu sa vlastitim kriterijima slučajeve označava kao "osjetljive" ili "vrlo osjetljive". Ako se slučaj označi kao "osjetljiv", može se ustupiti kantonalnom ili okružnom tužilaštvu na dalje postupanje. Stoga su neka od kantonalnih i okružnih tužilaštava istraživala slučajeve i podizala optužnice koje je Tužilaštvo BiH, u skladu sa novim Krivičnim zakonom i Zakonom o krivičnom postupku, proglasilo "osjetljivima". Ovi se slučajevi nastavljaju procesuirati.⁶

⁵ Zbog toga sve prijave o ratnim zločinima koje zaprimi bilo koje drugo tužilaštvo ili sud moraju odmah biti prosljeđeni Tužilaštvu BiH. Zakon o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, Član 215(3). Član 173.-184. Krivičnog zakona BiH

⁶ Problem postaje pitanje koji će zakon primjenjivati kantonalni i okružni sudovi. Pored toga, tamo gdje je sudu na potvrđivanje podnesena optužnica, Sud BiH mora donijeti odluku o prijenosu slučajeva u nadležnost lokalnog entitetskog suda. Nedavno je u slučaju Sretena Lazarevića, sudsko vijeće odbilo zahtjev tužioca za prijenos slučaja čemu se nije protivio ni optuženi. Pretresno sudsko vijeće je navelo da se potrebe ugroženih svjedoka

Državna radna grupa zadužena za izradu strategije o procesuiranju i rješavanju slučajeva ratnih zločina razmatrala je različite strategije za efikasnu i pravednu obradu ovih slučajeva kako bi se osigurala pravedna i efikasna istraga, procesuiranje i suđenje slučajeva ratnih zločina. Značajnu činjenicu predstavlja i vrijeme potrebno za primjenu strategije. Sistem krivičnog pravosuđa u BiH je međutim preuzeo odgovornost za procesuiranje i suđenje slučajeva ratnih zločina, što još uvijek predstavlja značajan korak poduzet na državnom nivou. Tužioc i sudije izrazili su mišljenje da svaka usvojena intervencija i strategija **mora** osiguravati jednak tretman svjedoka, žrtava i optuženih pred sudovima. Ovo se pitanje može riješiti sistematskim razvojem kapaciteta dopunjenog pomoći u izgradnji infrastrukture.

Provedena procjena potreba kapaciteta služi kao osnova za pripremu sveobuhvatnog plana razvoja kapaciteta u oblasti ratnih zločina. Ona će se dopuniti i produbiti opću procjenu potreba za obukom u pravosuđu koju je provelo Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV). UNDP će svoje aktivnosti realizirati u partnerstvu s relevantnim državnim vlastima (Ministarstvo pravde BiH i centri za obuku sudija i tužilaca), blisko koordinirati svoja nastojanja sa VSTV-om i OSSE-om, te se u osiguravanju podrške razvoju kapaciteta (sudija, tužilaca, branilaca te osoblja zaduženog za zaštitu žrtava i drugog pravnog osoblja uključenog u procesuiranje slučajeva ratnih zločina na državnom nivou) oslanjati na stečena iskustva.

Završni godišnji sastanak za procjenu aktivnosti projekta ORZ održan krajem 2007. godine predstavlja najbolji primjer iz prakse: na sastanku su sudjelovali brojni domaći partneri poput predsjednice Suda BiH, Tužilaštva, dva registrara kao i predstavnici VSTV i Ministarstva pravde. Sastanak je predstavljao priliku da se razmotre pitanja poput saradnje i programskih prioriteta (u domeni ratnih zločina i tranzicijske pravde), stečena iskustva i prijedlozi za poboljšanja, podrška svjedocima/žrtvama, uz donošenje odgovarajućih zaključaka i preporuka. Među preporukama ističu se četiri sljedeće:

- 1) Kontinuirana podrška potrebama prilagođenim aktivnostima izgradnje kapaciteta na državnom nivou. Najboljom su se praksom pokazala specifična stručna savjetovanja, te se preporučuje njihov nastavak i postupni prijelaz ovih aktivnosti u redovno godišnje savjetovanje, odnosno aktivnost Suda BiH. Stručna savjetovanja pohvaljena su među ostalim i kao očit primjer aktivnosti u okviru koje su sudije i projektno osoblje radili u punom partnerstvu, a puno 'vlasništvo' nad njihovim sadržajem imali su sami sudije. Slična je aktivnost potrebna i Tužilaštvu;
- 2) Ojačana regionalna saradnja u oblasti ratnih zločina. Unapređenje i proširenje pristupa arhivama MKSJ-a i korištenja dokaznih materijala;
- 3) Podrška za 16 kantonalnih i okružnih tužilaštava za istragu i procesuiranje slučajeva ratnih zločina, te kantonalnim i okružnim sudovima za suđenja u ovim slučajevima;
- 4) Podrška žrtvama/svjedocima na lokalnom nivou.

Nadovezujući se na zaključke sastanka u povodu godišnje procjene aktivnosti, Procjena potreba za kapacitetima kantonalnih sudova i tužilaštava je u širem smislu predložila i sljedeće komponente u nastavku podrške: 1) Povezivanje sa Državnom strategijom za procesuiranje ratnih zločina; 2) podršku kantonalnim i okružnim sudovima i tužilaštvima; 3) regionalnu saradnju; i 4) podršku svjedocima.

Premda su u oblasti rješavanja pitanja ratnih zločina u BiH već stvoreni značajni kapaciteti, još uvijek je vidljiv značajan nedostatak koji je potrebno riješiti osiguravanjem prilagođene obuke za Sud i Tužilaštvo BiH, te konkretne obuke za 16 kantonalnih i okružnih sudova i tužilaštava. Također je potrebno pozabaviti se i pitanjem izazova u smislu suprotstavljanja kvantitete i kvalitete u procesuiranju ratnih zločina u BiH. Na osnovu četiri konkretna nedostatka identificirana u oblasti izgradnje kapaciteta, posebno u odnosu na kantonalne i okružne sudove i tužilaštva, podršku žrtvama/svjedocima i regionalnu saradnju, predložena je sljedeća intervencija koja se strukturira oko četiri ključne aktivnosti.

Dole navedena pitanja potrebno je posebno razmotriti u kontekstu jednakopravnosti spolova:

najbolje mogu zadovoljiti na Sudu BiH. Ovaj se slučaj trenutno nalazi pred žalbenim vijećem. Lazarević, Sreten i drugi, Sud BiH, X-KR-06/243 (17. decembar 2007.).

1. Preko aktivnosti na obukama unaprijediti pristup pravosuđu od strane žena i unaprijediti shvatanje problema jednakopravnosti spolova i važnosti uključivanja ovog segmenta u sve sfere života; i
2. Jačanje organizacija žena i njihovo međusobno povezivanje i saradnja kako bi se podržalo aktivno učešće žena.

Identificirani bi se nedostaci trebali riješiti na sveobuhvatan i holističan način na koji bi se najbolje odgovorilo na potrebne domaćih institucija. Očekivani rezultati projekta te četiri ključne aktivnosti predstavljaju razrađeni odgovor na potrebe koji se zasniva na preporukama iz Procjene potreba za kapacitetima, zaključcima sa završnog sastanka za procjenu aktivnosti projekta, te stečenim iskustvima i naučenim lekcijama. Konačno, sve bi se aktivnosti u oblasti ratnih zločina trebale uskladiti sa Strategijom procesuiranja i rješavanja pitanja ratnih zločina u BiH koja je u pripremi, te bi ih bilo potrebno i revidirati kako bi u što većoj mjeri odgovorile na buduće potrebe.

II.1 Projektni ciljevi

Opći cilj projekta predstavljat će ojačani kapaciteti nosilaca pravosudnih funkcija, kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova u BiH za istraživanje, procesuiranje i suđenje u slučajevima ratnih zločina u BiH.

Navedeni će se cilj postići kroz tri očekivana rezultata:

- Unapređenje kapaciteta tužilaca i sudija koji rade u kantonalnim i okružnim tužilaštvima i sudovima i vode slučajeva ratnih zločina, kao i kapaciteta domaćih (entitetskih) ustanova koje se bave edukacijom sudija i tužilaca kako bi kontinuirano provodili svoje aktivnosti posebno na polju rješavanja ratnih zločina. (**rezultat 1.**);
- Raditi na stvaranju sistema za podršku i zaštitu svjedoka/žrtava kod svih tužilaštava i sudova kod kojih se pojavila takva potreba. (**rezultat 1.1**);
- Jačanje stručnih znanja sudija i tužilaca u Sudu BiH i Tužilaštvu BiH za procesuiranje slučajeva ratnih zločina kao i daljnja izgradnja kapaciteta svih segmenata pravosuđa u državi koji se bave procesuiranjem ratnih zločina (**rezultat 2.**);
- Jačanje regionalne saradnje u smislu paralelnih suđenja, ekstradicije (izručenja) i evropskih naloga za hapšenje, kao i podrška strateškom pristupu države pitanju naslijeđa MKSJ-a i završetka njegova rada u smislu pristupa i korištenja dokazne građe (**rezultat 3.**);

II.2 Očekivani rezultati

Uzevši u obzir navedenu analizu, opći ciljevi projekta i konkretni očekivani rezultati su postavljeni, a prema tome utvrđene sljedeće aktivnosti na izgradnji kapaciteta u skladu s potrebama kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova. Ove će se aktivnosti provoditi u saradnji s dva entitetska Centra za obuku sudija i tužilaca (CEST), te Visokim sudskim i tužilačkim vijećem (VSTV) kako bi se osigurao najbolji način provedbe za tužioce i sudije kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova. To će pak biti od ključnog značaja za prijenos znanja i kapaciteta u oblasti ratnih zločina na domaće institucije nadležne za izgradnju kapaciteta. Pored stručnog profesionalnog usavršavanja, UNDP će za entitetske ustanove za edukaciju sudija i tužilaca organizirati i posebno kreirane sesije, tzv. „trening trenera“, o inovativnim metodologijama i tehnikama obučavanja odraslih. Sesija će biti organizirana za ključno osoblje i trenere. CEST i VSTV će biti u Projektnom odboru i uključeni u provedbu obuke od pripreme materijala i trenera sve do nastavka obuke.

Ovaj projekat će nastaviti podržavati izbalansirano učešće muškaraca i žena u svim aktivnostima i nastaviti zagovarati jednakopravnost i osnaživanje ravnopravnim osnovama i jačanja sposobnosti žena.

U aktivnostima na obuci i aktivnostima vezanim za entitetske ustanove za edukaciju, projekat će se uvažavati principe jednakopravnosti spolova posebno u vezi sa učešćem sudija i tužilaca na obukama kako bi podržao osnaživanje kapaciteta ovih stručnjaka i unaprijedio njihove sposobnosti i znanje u vođenju slučajeva ratnih zločina na jednakim osnovama ne uzimaju spol u obzir.

Preko izgradnje mreže za podršku svjedocima projekat će osnažiti i saradnju saradnju i povezivanje među ženama kao i sposobnosti organizacija da potpomognu aktivno učešće žena u pravosuđu i unaprijede nivo stručnosti glavnih aptrnera po pitanjima jednakopravnosti spolova.

Rezultat 1. (Izgradnja kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova u BiH) UNDP, u dogovoru s Uredom registrara Odjela za ratne zločine (ORZ), predlože da jedno od područja intervencije u smislu podrške domaćim kapacitetima za procesuiranje ratnih zločina bude izgradnja kapaciteta – osposobljavanje kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova za procesuiranje ovih zločina. Razlika između podrške namijenjene ORZ-u i one koja se osigurava kantonalnim i okružnim tužilaštvima i sudovima je očigledna. Takav nesrazmjer ne odgovara niti zahtjevu međunarodne zajednice da domaća tužilaštva i sudovi preuzmu nadležnost za procesuiranje i suđenje u slučajevima ratnih zločina, te stvara opasnost da se neće uspjeti ostvariti trajni rezultati i reforme. Ovaj bi se nedostatak trebao riješiti izgradnjom kapaciteta kantonalnih i okružnih sudova.

Aktivnostima izgradnje kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava će se obuhvatiti:

1. Izgradnja kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava za: identificiranje, lociranje i dovođenje svjedoka, identificiranje, lociranje i pribavljanje materijalnih dokaza od MKSJ, Tužilaštva MKSJ, državnih i entitetskih vladinih agencija i komisija; pribavljanje i čuvanje dokaza iz ekshumacija, te identificiranje, lociranje i osiguranje prisutnosti osumnjičenih osoba. To podrazumijeva postojanje osoblja obučenog da djelotvorno radi sa traumatiziranim svjedocima i koje je zaduženo da dobije pristanak i saradnju svjedoka u pripremi za prisustvovanje i svjedočenje na suđenju. Pažnju bi trebalo pridati i institutu za priznavanje krivice.
2. Temeljito znanje tužilaca i osoblja o pravu i zakonima koji se odnose na ratne zločine uključujući: običajno međunarodno humanitarno pravo, Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, Zakon o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu Bosne i Hercegovine i korištenju dokaza pribavljenih od Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u Bosni i Hercegovini, Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka.
3. U smislu odnosa s javnošću i djelovanja prema zajednici mora postojati transparentnost u smislu odluka o pokretanju istrage i/ili kaznenom gonjenju kao i u smislu obrazloženja odluka da se neka optužnica ne podigne. Tako bi na primjer svako od tužilaštava trebalo imati plan za realizaciju ovih aktivnosti kako bi se žrtve i svjedoci podstaknuli da istupe i prijave ratne zločine.

Aktivnosti izgradnje kapaciteta će biti priređene tako da se u obzir uzme regionalna obuhvaćenost tužilaca i da se obuhvate navedene teme (predviđeno je održavanje 5 obuka).

Indikator: Unaprijeđeni kapaciteti kantonalnih i okružnih tužilaca za identificiranje, lociranje i dovođenje svjedoka, identificiranje, lociranje i pribavljanje dokaza od MKSJ, Tužilaštva MKSJ, državnih i entitetskih vladinih agencija i komisija, te u smislu krivičnog prava u odnosu na slučajeve ratnih zločina. Podignut nivo svijesti tužilaca o značaju aktivnosti odnosa sa javnošću i djelovanja po pitanjima ratnih zločina prema zajednici za samu zajednicu.

Aktivnostima izgradnje kapaciteta kantonalnih i okružnih sudova će se obuhvatiti:

Krovna polazna pretpostavka je da svi sudovi trebaju imati kapacitete i mogućnosti da zakon primjenjuju jednoobrazno:

1. Na raspolaganju im moraju biti odgovarajuća sredstva i mogućnosti za zaštitu svjedoka i žrtava ratnih zločina u svim stadijima postupka, kao i nakon suđenja. Pod tim se podrazumijeva da sud ima fizičke resurse za zaštitu svjedoka u skladu sa Zakonom o zaštiti svjedoka. To podrazumijeva da sud posjeduje mogućnosti za osiguranje alternativnih načina svjedočenja u slučaju potrebe. Podizanje kapaciteta kantonalnih i okružnih sudija po pitanjima koja se odnose na dokaze, posebno u smislu procjene dokaza i njihovog značaja u postupcima koji se odnose na ratne zločine.
2. Temeljito znanje sudija o pravu i zakonima koje se odnose na ratne zločine uključujući: običajno međunarodno humanitarno pravo, Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, Zakon o ustupanju

predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu Bosne i Hercegovine i korištenju dokaza pribavljenih od Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u Bosni i Hercegovini, Zakon o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka, kao i korištenje međunarodnih postupaka za osiguravanje prisustva osumnjičenih osoba.

3. U smislu saradnje s javnošću, sudovi moraju osigurati transparentnost u odlukama suda i presudama kao i "outreach" program saradnje i rada sa zajednicom po pitanjima slučajeva ratnih zločina. Tako bi na primjer svaki sud trebao imati plan o saradnji s državnim službama i NVO kako bi se svjedoci podstaknuli da istupe.

Aktivnosti izgradnje kapaciteta će biti priređene tako da se u obzir uzme regionalna obuhvaćenost sudija i da se obuhvate navedene teme (predviđeno je održavanje 5 obuka).

Rezultat 1 indikator: organizirano 20 treninga u trajanju od 20 dana za kantonalne i regionalne sudove i tužilaštva. Trideset dvoje (32) sudija i tužilaca obučeno. Slučajevi ratnih zločina se procesuiraju na lokalnom nivou prema preporukama Strategije o rješavanju ratnih zločina.

Rezultat 1.1 (Podrška izgradnje kapaciteta za podršku žrtvama/ svjedocima u državi i stvaranje organizirane mreže koja bi davala podršku svjedocima u entitetskim tužilaštvima i sudovima)

Odjel za podršku svjedocima (WSO) Suda BiH uspostavljen je u maju 2005.g. i čine ga 3 psihologa, 1 socijalni radnik i 2 pomoćnika. Osnovni cilj Odjela je osigurati psihološku pomoć i podršku svjedocima prije, za vrijeme, i nakon suđenja. Zadatak ovog Odjela je osigurati, kroz pružanje profesionalnih usluga, da samo iskustvo svjedočenja svjedocima ne prouzrokuje dodatnu patnju, štetu ili traumu. Stoga ova jedinica doprinosi djelotvornom funkcioniranju Suda BiH na način da svjedocima olakšava pojavljivanja pred sudom, bez obzira na to jesu li svjedoci tužilaštva ili odbrane. Od prvog slučaja za ratne zločine u novembru 2005. godine, ovaj je Odjel radio sa gotovo 1000 svjedoka u slučajevima ratnih zločina pred Sudom BiH i kao takav predstavlja jedinstven primjer na području države i regiona na polju rada sa i podrške svjedocima. To je također razlog što se ovaj odjel može smatrati skupinom domaćih stručnjaka na ovom polju za različite aktivnosti na budućoj izgradnji mreže sličnih odjela u zemlji.

Sudovima u BiH nedostaju resursi za podršku svjedocima - niti jedan sud nema osoblje koje je konkretno zaduženo za podršku žrtvama i svjedocima. To predstavlja ozbiljnu prepreku u radu sa traumatiziranim žrtvama ili svjedocima. UNDP će, uz podršku Odjela za podršku žrtvama svjedocima i kantonalnim i okružnim sudovima i tužilaštvima, graditi mrežu podrške svjedocima koja će se temeljiti na regionalnoj distribuciji slučajeva ratnih zločina i obučavati odgovarajuće osoblje za pružanje podrške institucijama po mjesnim nadležnostima, posebice tužilaštvima. Za svaki od nadležnih sudova potrebno je uspostaviti sistem koji bi žrtvama/svjedocima nudio zaštitu i podršku. Jedan od mogućih pristupa je da se, koristeći kontakte koje ima Odjel za podršku žrtvama i svjedocima pri Sudu BiH sazove okrugli sto sa NVO-ima koje su zainteresirane za saradnju sa sudovima na podršku žrtvama i svjedocima. Na ovaj bi okrugli sto trebalo pozvati kantonalne i okružne sudije i tužioce kako bi se razgovaralo o načinu na koji ove grupe mogu saradivati u pružanju podrške svjedocima i žrtvama ratnih zločina (u tom smislu bi se mogli razmotriti i neki od dobrih primjera iz prakse, na primjer Tužilaštvo iz Tuzle može predstaviti svoje iskustvo u saradnji s nevladinim organizacijama). Kao dodatna aktivnost u okviru jednog pilot projekta jedan ured pri nekom od sudova će biti opremljen da radi sa svjedocima i adekvatno odgovori na potrebe i prava svjedoka prema Zakonu o zaštiti svjedoka pod prijetnjom i ugroženih svjedoka. Ovo podrazumjeva postojanje osoblja obučenog za rad sa traumatiziranim svjedocima koje će se baviti saradnjom sa svjedocima i njihovom pripremom kao i pružati im podršku prilikom saslušanja i suđenja. Ova specifična aktivnost biće realizirana na osnovu procjene urađene u saradnji sa relevantnim institucijama kao što su izabrani sud i entitetsko ministarstvo pravde.

Planira se i konferencija namjenjena stručnjacima koji se bave mentalnim/duševnim zdravljem i NVO-ima kako bi se po pitanjima potreba traumatiziranih žrtava i svjedoka sastali stručnjaci za podršku žrtvama i razradili akcioni plan za zadovoljavanje ovih potreba ili implementaciju ovakve vrste usluga.

Zbog gorenavedenih razloga pomoć „WSO“ Odjelu podrazumijevat će sljedeće:

- Nastavak sesija „supevizije“ tima u razmaku od po tri mjeseca i trajanju od po četiri sata. „Supevizija“ je od izuzetnog značaja kako bi se izbjegle sekundarne posljedice svakodnevnog rada sa traumatiziranim osobama po članove tima.
- Finansiranje puta u Hag za tim stručnjaka kako bi se posjetio MKSJ, te Međunarodni krivični sud (ICC-original na engleskom) i njihovi odjeli za podršku svjedocima. Ovakva vrsta odjela postoji samo pri međunarodnim sudovima, te bi profesionalna razmjena BiH odjela sa sličnim jedinicama drugih sudova osigurala bogato iskustvo i obuku.
- Regionalni sastanci s jedinicama za podršku svjedocima iz Srbije, Hrvatske, Kosova i Makedonije kako bi se uspostavila saradnja između regija na području bivše Jugoslavije.
- Obuka o pitanjima trauma – dvodnevna obuka za osoblje odjela za podršku svjedocima uz sudjelovanje međunarodno priznatih stručnjaka iz ove oblasti.

Rezultat 1.1 indikator: Odjel za podršku svjedocima Suda BiH osnažen i daje podršku u izgradnji mreže za podršku svjedocima u BiH. Formirana mreža za podršku svjedocima na entitetskom nivou koja je u mogućnosti odgovoriti minimalnim standardima za podršku i zaštitu svjedoka kako je propisano Zakonom o zaštiti svjedoka. Uspostavljen pilot ured/odjel za podršku svjedocima na lokalnom nivou.

Rezultat 2. (Jačanje kapaciteta odjela za ratne zločine pri Sudu BiH i Tužilaštvu BiH – jedinstveno mjesto sa bogatim znanjem i iskustvom sa polja RZ na području BiH) Odjeli za ratne zločine (državnog suda i tužilaštva) predstavljaju jedinstven kapacitet stvoren u regionu i BiH na polju procesuiranja ratnih zločina koji će biti osnova i jedinstven izvor znanja i iskustva za buduću izgradnju i jačanje ostalih nivoa sudovanja u državi na polju ratnih zločina. UNDP također ima namjeru nastaviti rad na jačanju kapaciteta Odjela za ratne zločine (pri Sudu BiH i Tužilaštvu BiH). Nastavit će se sa nekoliko ključnih aktivnosti koje su tokom godina razrađene sa Odjelom za ratne zločine, s obzirom na činjenicu da ORZ pokazuje očitu potrebu i interes da ova nastojanja prihvati i podvede pod svoje redovne radne godišnje dopuste namijenjene sudijama i tužiocima ORZ-a. U tu je svrhu u Sudu BiH osnovan Odbor za obuku za podršku ovakvoj vrsti aktivnosti. ORZ i UNDP će blisko saradivati kako bi osigurali postupan prijenos znanja i kapaciteta na Ured Suda i Tužilaštva koji će u kasnijem stadiju na sebe preuzeti ovu aktivnost. U bliskoj saradnji sa Tužilaštvom će se pripremiti i slična timska aktivnost koja će se također odvijati jednom godišnje.

Rezultat 2. Indikator: 120 sudija, tužilaca i pravnih saradnika uključeno u obuke godišnje i njihovi kapaciteti unaprijeđeni na polju odredaba Zakona o krivičnom postupku koje se odnose na dovoljnost, ocjenu i relevantnost dokaza te nagodbu o priznavanju krivnje kao i pitanjima vezanim za podršku svjedocima. Efikasnost odjela za ratne zločine u okviru Suda i Tužilaštva BiH ojačana u smislu (1) broja procesuiranih slučajeva, (2) dužine postupka i (3) donesenih presuda.

Rezultat 3. (Regionalna saradnja i podrška BiH strategiji u vezi sa završetkom rada MKSJ-a) Regionalna saradnja i prijenos arhiva MKSJ će se unaprijediti kroz razmjenu iskustava, konferencije i studijske posjete koje se organiziraju zajedno sa nadležnim državnim entitetskim institucijama kako bi se oba ova pitanja zainteresiranim stranama u BiH. UNDP u tom smislu može ponuditi stručna znanja i već postojeće iskustvo u ovoj oblasti kako bi BiH institucijama pomogao u preuzimanju pune odgovornosti za pitanje naslijeđa MKSJ i pristupa arhivskoj građi i njenog korištenja od strane odjela za ratne zločine.

Planirane će biti i regionalne konsultacije (konferencija) namijenjene unapređenju regionalne saradnje na kojoj će se razmatrati pitanja poput paralelnih suđenja, ekstradicije (izručjenja) i evropskih naloga za hapšenje. Ova bi pitanja trebala biti predmetom uzajamne saradnje i diskusije na regionalnom nivou.

Rezultat 3. Indikator: Poboljšana dostupnost arhiva i dokaza MKSJ-a od strane odjela za ratne zločine. Obezbjeden pristup digitalizovanoj arhivi MKSJ-a. Inicirana i ojačana regionalna saradnja u smislu primjene Evropskog naloga o hapšenju, paralelnih suđenja i , ekstradicije.

II.3 Procjena rizika

- Nalaze državne strategije za bavljenje naslijedom ratnih zločina koja je trenutno procesu nastanka nije moguće tačno predvidjeti. Kao vremenski rok za završetak strategije predviđa se posljednje tromjesečje 2008. godine. Elementi projekta čiji je cilj izgradnja kapaciteta entitetskih tužilaštava i sudova i razmjena iskustava između državnih i entitetskih pravosudnih tijela morat će na u skladu s tim podesiti svoje rokove, te očekivati mogući prijenos aktivnosti sukladno strategiji, kao i prilagodavanje unutar predviđenog okvira.
- Svaki značajan i dugotrajan proces izgradnje kapaciteta je složen i donosi mnoge nepredviđene elemente. Ipak, potrebno je uložiti sve napore kako bi se upravljalo očekivanjima od samog početka putem jasnog postupka planiranja provedbe s značajnim državnim akterima (VSTV).
- Upravljanje projektom morat će uključivati planiranje senzibilizirano za žrtve i tehnike pojednostavljivanja (facilitation) kako bi se pomogao razvoj mreže za podršku žrtvama i svjedocima u BiH. Ovo će se morati uraditi uz korištenje nekih primjera i naučenih lekcija iz drugih poslijeratnih društava uzimajući pri tom u obzir pravne i institucijske okvire na razini entiteta.
- Suočavanje s prošlošću putem suđenja ratnih zločina jako je osjetljiv process koji dotiče same korijene koji su u prvom redu proizveli nasilni konflikt. Pažljivo praćenje oblasti djelovanja projekta bit će od ključnog značaja kako bi se, u slučaju potrebe, planirane aktivnosti uskladile i poduzele popravne mjere.

KOMPONENTA 2: BUDŽET PREMA PLANU RADA
Godina : 2008. – 2011.

OČEKIVANI REZULTATI i indikatori, uključujući godišnje ciljeve	PLANIRANE AKTIVNOSTI <i>Navesti sve aktivnosti uključujući monitoring i evaluaciju koje će se realizirati tokom godine u svrhu ostvarivanja navedenih CP rezultata</i>	VREMENSKI RASPORED				NADLEŽN A ORGANIZ ACIJA	PLANIRANI BUDŽET		
		y 1	y 2	y 3			Izvor sredstav a	Opis budžetske stavke	Iznos
<p>Oznažiti kapacitete sudija i tužilaca zaposlenih u kantonalnim i okružnim tužilaštvima i sudovima koji se bave RZ; U saradnji sa domaćim CEST kontinuirano raditi na jačanju kapaciteta na polju procesuiranja RZ (Rezultat 1.); Kreirati system zaštite i podrške svjedocima za svaki sud i tužilaštvo koje ima potrebu (Rezultat 1.1.); Ojačati regionalnu saradnju na području paralelnih suđenja, ekstradicije, i primjene Evropskog naloga o hapšenju (3.).</p> <p>Indikator 1: organizirano 20 treninga u 20 dana za kantonalne i regionalne sudove i tužilaštva. 32 sudija i tužilaca obučeno. Slučajevi ratnih zločina se procesuiraju na lokalnom nivou prema preporukama Strategije o rješavanju ratnih zločina.</p> <p>1.1 indikator: Odjel za podršku svjedocima Suda BiH osnažen i daje podršku u izgradnji mreže za podršku svjedocima u BiH. Formirana na entitetskom nivou koja je u mogućnosti odgovoriti minimalnim standardima za zaštitu svjedoka kako je propisano Zakonom. Uspostavljen pilot ured/odjel za podršku svjedocima na lokalnom nivou.</p> <p>Indikator 2: 120 sudija, tužilaca i pravnih saradnika uključeno u obuke godišnje i njihovi kapaciteti unaprijeđeni. Efikasnost smislu broja slučajeva, dužine postupka i br. donesenih presuda unaprijeđena. Pilot Proj. Aktivnosti</p>	1. Izgradnja kapaciteta kantonalnih i okružnih sudova i tužilaštava	X	X	X			74200 Audio-vizuelne usluge i štampanje		
								72100 Usluge po ugovorima – preduzeća/pravne osobe	
								71400 Usluge po ugovorima – pojedinci/fizičke osobe	
								71200 Usluge med. konsult.	
								71600 Putni troškovi	
		1.1. Izgradnja mreže za podršku svjedocima	X	X	X			71400 Usluge po ugovorima – pojedinci/fizičke osobe	
								72100 Usluge po ugov. preduzeća /pravne osobe	
								71600 Putni troškovi	
								72100 Usluge po ugovorima – preduzeća /pravne osobe	
								71100 Usluge po ugovorima – A.L.D	
	2. Podrška ORZ na državnom nivou i saradnja ORZ-a sa kanton./okruž. tužilašt./sudovima	X	X	X			74200 Audio-vizuelne usluge i štampanje		
							72100 Usluge po ugov. – preduzeća /pravne osobe		
			X	X			71400 Usluge po ugovorima – pojedinci/fizičke osobe		
							71200 Usluge med. konsult.		
							71600 Putni troškovi		

Indikator 3.: Poboljšana dostupnost arhiva i dokaza MKSJ-a od strane odjela za ratne zločine. Obezbjeden pristup digitalizovanoj arhivi MKSJ-a. Inicirana i ojačana regionalna saradnja u postupcima koji se odnose na ratne zločine u smislu primjene Evropskog naloga o hapšenju, paralelnih sudjenja i, ekstradicije i evropskih naloga za hapšenje.	3. Regionalna saradnja i podrška strategiji BiH u vezi sa završetkom rada MKSJ							72100 Usluge po ugovorima – preduzeća/pravne osobe	
								71600 Putni troškovi	
	4. Rukovodna struktura	X	X	X				71400 CS ind.	
								71600 Putni troškovi	
								72400 Komunikac. i aud.-viz. oprema	
								75100 Prostor i admin.	
UKUPNO									1.338.551
GMS troškovi									93.700
SVE UKUPNO									1.432.251

Budžet uz godišnji plan rada za prvu godinu projekta

Godina: 2008/2009.

OČEKIVANI REZULTATI i indikatori, uključujući godišnje ciljeve	PLANIRANE AKTIVNOSTI <i>Navesti sve aktivnosti uključujući monitoring i evaluaciju koje će se realizirati tokom godine u svrhu ostvarivanja navedenih CP rezultata</i>	VREMENSKI RASPORED				NADLEŽNA ORGANIZACIJA	PLANIRANI BUDŽET		
		Q 1	Q 2	Q 3	Q 4		Izvor sredstava	Opis budžetske stavke	Iznos
Osnažiti kapacitete sudija i tužilaca zaposlenih u kantonalnim i okružnim tužilaštvima i sudovima koji se bave RZ; U saradnji sa domaćim CEST raditi na jačanju kapaciteta na polju procesuiranja RZ (R1.); Kreirati system zaštite i podrške svjedocima za svaki sud i tužilaštvo koje ima potrebu (R1.1.); Osnažiti kapacitete sudija i tužilaca u odjelima za RZ za procesuiranje predmeta RZ (R2.); Ojačati regionalnu saradnju na području paralelnih sudjenja, ekstradicije, i primjene Evropskog naloga o hapšenju (R3)..	1. Izgradnja kapaciteta kantonalnih i okružnih sudova i tužilaštava						74200 Audio-vizuelne usluge i štampanje		
		X					72100 Usluge po ugov. preduzeća /pravne osobe		
					X		71400 Usluge po ugov. pojedinci /fizičke osobe		
							71200 Usluge med. kons.		
							71600 Putni troškovi		

<p>Indikator 1: organizirano 10 treninga u 20 dana za kant. i okruz. sudove i tužilaštva, 32 sudija i tužilaca obučeno. Slučajevi RZ se procesuiraju na lokalnom nivou prema preporukama.</p> <p>1.1 indikator: Odjel WSO Suda BiH osnažen i daje podršku u izgradnji mreže za podršku svjedocima u BiH. Formirana mreža na entitetskom nivou koja je u mogućnosti odgovoriti minimalnim standardima za zaštitu svjedoka kako je propisano Zakonom.</p>	1.1. Podrška WSO i izgradnja mreže podrške svjedocima u BiH							71400 Usluge po ugov. pojedinci /fizičke osobe	
				X				72100 Usluge po ugov. preduzeća /pravne osobe	
								71600 Putni troškovi	
								72100 Usluge po ugov. preduzeća /pravne osobe (NGOs)	
<p>Indikator 2: 120 sudija, tizilaca i pravnih saradnika obuceno godisnje i unaprijedeni njihovi kapaciteti na polju ZKP. Efikasnost unaprijedena u smislu slučajeva u postupku, brzine i broja donesenih presuda.</p>	2. Judicial/Prosecutorial College							71600 Putni troškovi	
								74200 AV usluge i štampanje	
								72100 Usluge po ugov. preduzeća /pravne osobe	
								71400 Usluge po ugov. pojedinci /fizičke osobe	
				X				71200 Usluge međ. kons.	
<p>Indikator 3. Dogovorena regionalna saradnja i strateški pristup BiH pitanju dostupnosti i korištenja arhiva MKSJ.</p>	3. Regionalna saradnja i podrška strategiji BiH u vezi sa završetkom rada MKSJ 4.							71600 Putni troškovi	
	4. Rukovodna struktura							71400 CS ind.	
								71600 Putni troškovi	
UKUPNO									327,400

KOMPONENTA 3: UPRAVLJAČKA I RUKOVODNA STRUKTURA

Projekt će se realizirati kroz opciju direktne implementacije od strane UNDP-a. UNDP će biti zadužen za ukupnu koordinaciju. Za osiguravanje efektivnog upravljanja i rukovođenja projektom te potrebnih stručnih tehničkih znanja, UNDP će angažirati tri profesionalna člana osoblja angažirana na puno radno vrijeme. Pored toga, Projekat će imati i Upravni odbor kao i konkretne partnere u implementaciji odgovarajućih komponenti projekta.

Projektni Upravni odbor

Osnovat će se Projektni odbor pod rukovođenjem UNDP-a, sa zadatkom da nadgleda proces kako bi se osigurao zajednički pristup i koordinacija u procesuiranju ratnih zločina u BiH, posebno kod komponente koja se odnosi na podršku svjedocima u BiH. Nadležnosti Odbora uključuju: osiguravanje smjernica osoblju koje radi na projektu kao i osiguravanje transparentnosti i sudjelovanja aktera nadležnih za izradu propisa.

Predlaže se da članovi Projektnog odbora budu predstavnici: Ministarstva pravde BiH, entitetskih centara za obuku sudija i tužilaca, ORZ, VSTV, bilateralnih donatora i UNDP-a.

Jedinica za rukovođenje projektom

Za projekat će biti zadužena dva člana osoblja UNDP-a angažirana na puno radno vrijeme (nacrt opisa zadataka i uvjeta za ova radna mjesta nalazi se u dodacima):

1. Voditelj / koordinator/ica projekta (domaći)
2. Asistent/ica u projektu (domaći)
3. Savjetnik/ica za podršku svjedocima (međunarodni)

1. Menadžer/koordinator/ica – projekta će biti nadležna/an za implementaciju projekta. U cijelosti će biti odgovorna/an za uspješno izvršenje i implementaciju projekta te u tom smislu odgovorna/an Uredu UNDP-a u BiH (CO) i donatorima za propisno i efektivno korištenje resursa projekta. Imat će i ulogu predstavnika za kontakte ('focal point') u smislu koordinacije projekta s drugim partnerskim agencijama i Projektnim Upravnim odborom. Voditelj/koordinator/ica će biti glavni sekretar ili član sekretarijata Projektnog odbora. Bit će nadležna/an za izvještavanje u okviru projekta, izradu konačnog izvještaja o projektu te uspostavu kriterija i mehanizama evaluacije (Dodatak III – Opis uvjeta i zadataka za ovo radno mjesto - ToR).

2. Asistent/ica u projektu će biti nadležna/an za ukupnu koordinaciju i rukovođenje aktivnosti i realizaciju i praćenje zaključaka Projektnog odbora. Ostvarivat će kontakte i saradnju sa svim relevantnim akterima i osiguravati stalnu koordinaciju i komunikaciju među agencijama i organizacijama koje sudjeluju u projektu. Pomagat će voditelju/koordinatoru/ici u uspostavljanju upravljačke i rukovodne strukture projekta, formuliranju ToR za osoblje, te u planiranju programa. Bit će odgovoran/na za redovno izvještavanje u projektu i uspostavu mehanizama evaluacije (Dodatak III – ToR).

3. Savjetnik/ica za podršku svjedocima će biti odgovorna/an za osiguranje tehničke podrške i realizaciju četvrte aktivnosti u projektu. Savjetnik/ica je odgovorna/an za uspješnu pripremu i implementaciju komponente projekta koja se odnosi na podršku svjedocima, te je u tom smislu za svoj rad odgovorna/an Uredu UNDP u BiH, Upravnom odboru i donatorima. Savjetnik će Upravnom odboru pružati pomoć u uspostavi potrebne strukture projekta, formuliranju ToR i izradi akcionih planova s ciljem postizanja utvrđenog cilja. Ostvarivat će kontakte i saradnju sa svim relevantnim akterima i osiguravati stalnu koordinaciju i komunikaciju među akterima koji sudjeluju u projektu (pravosudna zajednica i organizacije civilnog društva). Savjetnik/ica će biti odgovorna/an za redovno izvještavanje voditelja/koordinator/ice o napretku ostvarenom u pripremi mehanizama i instrumenata podrške svjedocima.

Prilikom prilikom procesa zapošljavanja, i muški i ženski kandidati iz svih etničkih grupa jednako će biti tretirani.

Implementacija projekta

Za svaku komponentu programa predviđeni su različiti partneri: dajemo pregled sa inicijalnim prijedlozima po komponenti/aktivnosti:

Rezultat 1. partneri:

Po pitanju ove aktivnosti UNDP blisko saraduje sa relevantnim domaćim akterima, Ministarstvom pravde Federacije BiH, Ministarstvom pravosuđa RS-a, i usklađuje svoje aktivnosti s okružnim, kantonalnim i Brčko distrikta uredima tužioca i sudova, te sa entitetskim sudskim i tužilačkim centrima obuke, VSTV-om i OSSE-om.

Rezultat 1.1. partneri:

Po pitanju ove aktivnosti UNDP blisko saraduje sa relevantnim domaćim akterima, Ministarstvom pravde i direktno koordinira sa Odjelom za podršku svjedocima (WSO) Suda BiH i Mrežom podrške Sudu BiH koja već radi na pitanjima žrtava i podrške svjedocima, Ministarstvima pravde RS i FBiH, kao i kantonalnim i okružnim tužilaštvima i sudovima.

Rezultat 2. partneri:

Po pitanju ove aktivnosti UNDP blisko saraduje sa relevantnim domaćim akterima - Ministarstvom pravde BiH i usklađuje svoje aktivnosti s uredom tužioca BiH, Sudom BiH i Visokim sudskim i tužilačkim vijećem (VSTV).

Rezultat 3. partneri:

Po pitanju ove aktivnosti UNDP blisko saraduje sa relevantnim državnim akterima - Ministarstvom pravde BiH, Tužilaštvom BiH, Sudom BiH, VSTV-om i usklađuje svoje aktivnosti s tužilaštvima i sudovima u regionu (bivša Jugoslavija) koji se bave pitanjima ratnih zločina.

Partneri u implementaciji:

Ministarstvo pravde (MP) Bosne i Hercegovine osnovano je Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima institucija BiH, i ovaj Zakon regulira nadležnosti Ministarstva. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji MP BiH regulira osnivanje organizacionih jedinica koje omogućavaju izvršenje zadataka i obaveza iz nadležnosti Ministarstva. Neke od odgovornosti Ministarstva su izvršenja krivičnih sankcija i praćenje rada institucija kaznenog sistema, međunarodna i međuentitetska pravna pomoć i saradnja, administracija na državnom nivou, strateško planiranje, koordiniranje pomoći i evropske integracije.

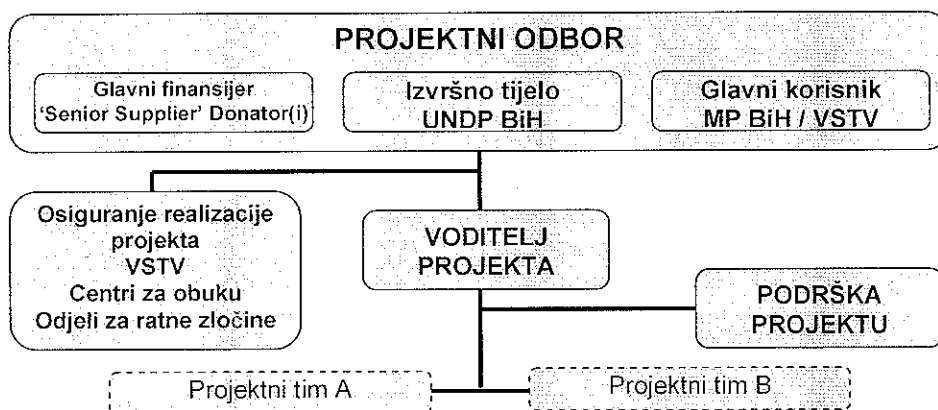
Visoko sudsko i tužilačko vijeće (VSTV) osnovano je kao nezavisno autonomno tijelo, ustanovljeno u skladu sa zakonom na državnom nivou nakon prijenosa ovlasti s entiteta u skladu s njihovim ustavnim ovlastima. Odgovornosti VSTV kao državne institucije odnosi se na sve nivoe vlasti, uključujući Distrikt Brčko, kao i na sve sudove i tužilaštva (sa izuzetkom ustavnih sudova koji su predmetom određenih ograničenja). Strateški ciljevi VSTV usmjereni su na postizanje nezavisnog, respektabilnog, efikasnog i efektivnog pravosuđa.

Javne ustanove Centri za edukaciju sudija i javnih tužilaca (CEST) u RS i FBiH osnovani su 2003. u oba entiteta. CEST djeluje kao nezavisna javna institucija i radi na kontinuiranom obučavanju sudija i tužilaca zaposlenih u pravosuđu RS i FBiH. Unutar svojih aktivnosti CEST-ovi direktno saraduju sa pravnim institucijama u BiH, pravnim fakultetima i drugim domaćim i međunarodnim organizacijama koje rade na polju prava i ljudskih prava, te obrazovanja u oblasti prava.

Sud BiH s posebnim Odjelom za ratne zločine (ORZ) osnovan je 3.7.2002. godine kada je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila Zakon o sudu BiH kojeg je 12.11.2000. godine proglasio Visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini. Sud BiH i ORZ uspostavljeni su kako bi se osigurala sudska zaštita po pitanjima koja prema Ustavu BiH potpadaju pod jurisdikciju Suda BiH, kao što su borba protiv terorizma, ratni zločini, trgovina ljudima, organizirani i privredni kriminal. Nadalje, u cilju uspostavljanja vladavine zakona, važno je ojačati ulogu Suda BiH, koji će

raditi i na usklađivanju standarda u sudskoj praksi. Nadležnosti Suda BiH regulirane su Zakonom o Sudu BiH, te sud ima nadležnost u krivičnoj, upravnoj i apelacijskoj oblasti.

Projektni odbor: Projektni odbor će se sastojati od predstavnika Ministarstva pravde BiH, Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i UNDP-a BiH. Tijelo za osiguranje realizacije projekta će se sastojati od predstavnika entitetskih centara za obuku sudija i tužilaca, Suda i Tužilaštva BiH te Odjela za podršku svjedocima. Donatori su u projektu zastupljeni kroz Projektni odbor kroz ulogu glavnog finansijera (Senior Supplier - Vlada Španije i Vlada Japana). Ulogu izvršnog tijela (Executive) u Projektном odboru ima UNDP, dok je su u ulozi glavnog korisnika (Senior Beneficiary) Ministarstvo pravde BiH te Visoko sudsko i tužilačko vijeće. Odbor će biti zadužen za donošenje izvršnih odluka u projektu u slučajevima kada takve smjernice zatraži voditelj projekta, uključujući i preporuke za usvajanje izmjena i dopuna projekta za UNDP/partnera u implementaciji. Analiza napretka projekta za koju je zadužena ova skupina će se realizirati u utvrđenim ključnim momentima tokom realizacije projekta ili po potrebi, kada takvo što zahtijeva voditelj projekta. Voditelj projekta će konsultirati Odbor u slučajevima kada budu probijeni okviri koje voditelj projekta ima pravo tolerirati (ograničenja, na primjer ona koja se odnose na vrijeme i budžet). Na sastanku Lokalnog savjetodavnog odbora za procjenu projekta (LSOPP / Local Project Appraisal Committee - LPAC) razmatraju se i daju na usvajanje prijedlozi o članovima Projektноg odbora.

KOMPONENTA 4: PRAĆENJE I EVALUACIJA

Za ukupni nadzor nad projektom će biti zaduženi zamjenik rezidentnog predstavnika UNDP-a i voditelj/menadžer portfolija koji će u tom smislu blisko sarađivati s Projektним odborom. Odbor će održavati redovne sastanke na kojima će se razmatrati implementacija programa i ocjenjivati njegov napredak.

Praćenje i evaluaciju programa će, temeljem UNDP DEX (modela direktnog izvršenja programa) i smjernica za upravljanje i rukovođenje koje se zasniva na rezultatima, osiguravati Jedinica za upravljanje programom. Implementacijski partneri će biti odgovorni za direktno praćenje odgovarajućih komponenti programa.

Preciznije:

- UNDP-ova Jedinica za upravljanje programom će nadzirati cjelokupno praćenje u smislu rezultata, indikatora, kvalitete aktivnosti, pitanja, rizika, stečenih iskustava/naučenih lekcija, te novčanih sredstava. Održavat će se odgovarajući registar s podacima i sačinjavati tromjesečni izvještaji o napretku.
- Partneri u implementaciji će biti zaduženi za monitoring/praćenje onih komponenti za koje su zaduženi te će UNDP-u dostavljati tromjesečne izvještaje.
- Provest će se i analiza napretka projekta na sredini njegova trajanja u koju će biti uključeni glavni akteri projekta i tim projekta. Ova analiza će poslužiti kako bi se ocijenili rezultati

odnosno učinak projekta te na taj način omogućilo poduzimanje korektivnih i/ili daljnjih aktivnosti kako bi se osiguralo ostvarenje svih očekivanih rezultata i postignuća. Pored toga, ova će aktivnost poslužiti i kako bi se očekivani rezultati projekta uskladili sa konkretnim domaćim nastojanjima u oblasti ratnih zločina, posebice u odnosu na buduću strategiju procesuiranja i rješavanja pitanja ratnih zločina.

- Na kraju programa će se izvršiti nezavisna završna evaluacija u koju će biti uključeni svi relevantni akteri i partneri u implementaciji, kako bi se ocijenilo jesu li postignuti očekivani rezultati i provjerila usklađenost sa odgovarajućim ciljevima. Završna evaluacija će poslužiti kao procjena učinka projekta u smislu postizanja rezultata projekta i kao način da se istaknu stečena iskustva.

Instrument za praćenje realizacije godišnjeg plana rada (AWP)
Komponenta Programa za BiH
Partner u implementaciji _____

godina 2008./09.

OČEKIVANI REZULTATI i indikatori, uključujući godišnje ciljeve	PLANIRANE AKTIVNOSTI Navedi sve aktivnosti uključujući monitoring i evaluaciju koje će se realizirati tokom godine u svrhu ostvarenja navedenih CP rezultata	TROŠKOVI Navedi stvarne troškove u odnosi na završene aktivnosti	REZULTATI AKTIVNOSTI Za svaku je aktivnost potrebno navesti rezultate aktivnosti	NAPREDAK NA POSTIZANJU KRAJNJIH REZULTATA Korištenjem podataka o postignutim godišnjim ciljevima u skladu sa indikatorima, navesti napredak koji je postignut u smislu ostvarenja krajnjih rezultata CP. Gdje je to potrebno, dati komentar o faktorima koji su olakšali i /ili limitirali postizanje rezultata, uključujući:
<p>Osiguran kvalitetniji pristup pravdi za široku javnost, uz poseban fokus na ugrožene grupe.</p> <p>Indikator: <i>Suđenja za ratne zločine koje su realizirali nosioci pravosudnih funkcija koji rade u sistemu za procesuiranje RZ.</i> Kapaciteti kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova za istraživanje, krivično gonjenje i suđenje slučajeva ratnih zločina.</p> <p>Indikator 1. Unaprijeđeni/poboljšani kapaciteti tužilaca i sudija koji rade u kantonalnim i okružnim tužilaštvima i sudovima.</p>	<p>1. Izgradnja kapaciteta kantonalnih i okružnih tužilaštava i sudova</p> <p>1.1 Podrška Odjelu za podršku svjedocima i izgradnji mreže podrške svjedocima u BiH</p>			
<p>Indikator 2: Unaprijeđena stručnost sudaca i tužilaca na Sudu BiH i Tužilaštvu BiH u procesuiranju slučajeva ratnih zločina.</p>	<p>2. Izgradnja kapaciteta odjela za ratne zločine Suda i Tužilaštva BiH</p>			
<p>Indikator 3: Dogovorena regionalna saradnja i strateški pristup BiH pitanju dostupnosti i korištenja arhiva MKSJ.</p> <p>Indikator 4. Uspostavljena mreža podrške žrtvama/svjedocima u BiH.</p>	<p>3. Regionalna saradnja i podrška BiH strategiji u vezi sa arhivom MKSJ</p>			

KOMPONENTA 5: REGULATORNI OKVIR

Ovaj projektni dokument zajedno s CPAP dokumentom (Akcionni plan Programa za BiH) će predstavljati instrumente na koje se poziva Član 1 Standardnog okvirnog sporazuma o pomoći koji su potpisali BiH vlasti i UNDP, 7.12.1995. godine. Inicijativa je dio UNDP-ovog Akcionnog plana Programa za BiH (2005.-2009.) koji su dogovorili i potpisali Vijeće ministara BiH i UNDP 3.6.2005. godine.

U ovom se dokumentu isključivo uz potpis rezidentnog predstavnika UN-a mogu načiniti sljedeće izmjene, pod uvjetom da je on/a uvjeren/a da drugi potpisnici projektnog dokumenta nemaju nikakvih primjedbi na predložene izmjene:

1. prerada i izmjena u ili dodavanje bilo kakvih dodataka na ovaj dokument;
2. izmjene koje ne podrazumijevaju značajne promjene u direktnim ciljevima, rezultatima ili aktivnostima projekta, ali su uzrokovane prerasporedom već dogovorenih prijedloga/komentara ('inputa') ili povećanjem troškova zbog inflacije; i
3. obavezne godišnje prerade kroz koje se ponovno definiraju faze realizacije dogovorenih krajnjih rezultata projekta ili veći troškovi vezani za stručnu pomoć ili drugi troškovi uzrokovani inflacijom.